

Redactare Alina Hlinski
Corectură Cătălina Chiricheș
Copertă Gabi Dumitru

LIBRIS

We know
books

INSTITUT
FRANÇAIS

Roumanie

Cet ouvrage a bénéficié du soutien
du Programme d'aide à la
publication de l'Institut français.

BRIGITTE GIRAUD

Dormitorul părinților

Traducere și note de Ana-Veronica Mircea

CG COLECȚIA
GLOBUS

LBRIS

We know
books

Prima parte

O să mă întorc. O să parchez mașina în capătul fundăturii. O să privesc casa. După un oftat, o să deschid portiera, o să trag în piept aerul din ungherul ăla, întotdeauna la fel de fad. Vopseaua porții o să fie scorjită, dar încă o să se poată ghici c-a fost roșie. Clanța o să-mi rămână în mână. O să spun:

— Băga-mi-aș, cocioaba asta a rămas la fel.

Clanța o să mă scoată din fire și o să mă abțin, deși o să am chef s-o azvârl în șanțul de pe partea cealaltă a străzii. O să găsesc soneria, în ciuda trecerii anilor. Doisprezece ani. Doisprezece ani de când nu voi mai fi călcat pe-acolo. Nimic n-o să fie schimbat.

O să înaintez pe pietrișul din curte, cu mâinile goale. O să-mi ridic gulerul gecii din imitație de piele, din reflex, ca pe vremea când o făceam pe durul în fața prietenilor din cartier. Perdeaua de la bucătărie o să se miște, și o să știu că dincolo de geam e ea, mama, care m-a așteptat în fiecare zi. O să deschidă ușa și o să-ncerce să zâmbească. Dar o să aibă buzele încrămenite în gheara amintirilor. O să-și lase ochii în jos, o să dea câinele la o parte cu piciorul și o să se-ndrepte spre dulap târșindu-și papucii. O să scoată sticla de vin roșu și o să umple două pahare.

UBRIS We know books

Vinul o să mă îngrețoșeze, dar n-o să-ndrăznesc să spun nimic, pentru că ea e mama mea. O s-arunc o privire spre calendarul atârnat acolo, în bucătărie, deasupra frigiderului. O să știu că a tăiat zi după zi, că duminicile fac cât două zile.

O să-ncepă să vorbească dintr-odată, cu o viteză năucitoare, de parcă în tot timpul scurs n-ar fi scos nici măcar un singur cuvânt. În cele din urmă o să mă privească, înălțându-și capul. În amintiri n-o s-o regăsesc atât de mărunțică. Părând chiar mai mărunțică așa, în șorțul ăla gri legat mai sus de talie. O să-mi pună întrebări la care o să m-aștept: dacă lucrez, dacă nu cumva mi s-a șubrezit sănătatea. Nu o să mă atingă. Nu încă, o să-mi spun. O să-și țină mâinile în jurul paharului cu vin roșu sau în buzunarele șorțului. Când o să vorbească, o să-i văd dinții, stricați. Și șuvițele de păr murdar. Avea părul cărunt? O să-mi pară tare rău că figura mamei mele mi-a dispărut din amintiri. Trebuie spus că, ultima oară când o văzusem, în ziua aia de vară când căldura și plictiseala mă apăsau deopotrivă, plângea în hohote, cu capul îngropat în mâini. Nu avusesem deloc timp să-i dau atenție.

O să spun:

— Ei, asta nu e tot, acum, când sunt aici, să înveselim puțin locul ăsta.

O să deschid obloanele din spate, închise de-o veșnicie. O să mă duc în camera mea. O să mă înspăimânt când o s-arunc o privire în mica încăpere goală. Nici vorbă de pat, nici de dulap, nici măcar de vreo etajeră. O s-o-ntreb pe mama de ce e talmeș-balmeșul

ăla. O să-și șteargă mâinile de șorț înainte de a rosti cuvinte fără legătură cu asta, cuvinte sunând a scuze, a regrete.

O să zic:

— Nu contează, n-am de ce să-mi ies din fire, la urma urmelor e casa ta.

Dar o să simt o durere drept în stomac, acolo unde s-a lățit un gol în ultimii doisprezece ani. O să intru alături, în baie, pentru că n-o să știu unde altundeva să mă duc. O să mă văd în oglindă, bărbierit cu grijă, cu fața jigărită, dar încă frumoasă. O să mă trag înapoi din pricina privirii mele, a spaimei din ochii mei și a cearcănelor de sub ei. O să-mi spun că de vină e lumina piezișă, care pătrunde prin fereastra mică, fără perdele, aruncându-mi umbre pe obraji.

O să mă sprijin de peretele despărțitor și o să-ncerc să mă gândesc, să-mi fac ordine în minte. O să-mi simt prezența ca pe o eroare, ca pe o nerăbdare scăpată de sub control. Unde mi-e așadar locul? N-o s-o știu niciodată cu certitudine. O s-o aud pe mama făcându-și de lucru prin bucătărie, cu câinele ținându-se după ea. O să simt tăcerea învăluitoare a oricărui obiect din casa în care n-o să mai fiu niciodată acasă.

Dormitorul părinților mei o să fie încuiat. Ca și cum acea cameră a nenorocirii n-ar fi existat niciodată. O să mă apropii și o să ascult la ușă, având grijă să nu mă vadă ea. O să-mi țin răsufierea, neizbutind să-mi dau seama dacă la urechi îmi ajunge un foșnet de hârtie mototolită sau chemarea fantomei pe care am venit s-o aud în casa aia.

LIBRIS We know books

Mama o să-și încordeze glasul:
— Fac mâncarea ta preferată, dar mi s-a terminat ceapa. Trebuia să mă previi.

Toate mamele spun asta, că ar fi trebuit să le prevenim, să ne cunoască din timp gesturile, plecările, nedumeririle.

— N-ai uitat, o să-i răspund, cu speranța că o să fiu în stare să iau câteva îmbucături.

O să deschid televizorul din sufragerie, o să fac puțin zgomot bătând din picior în ritmul muzicii din videoclip. O să chem câinele și o să ne jucăm cu un ziar. *Téléstar*. N-o să fie un câine cunoscut, n-o să-mi fie cunoscut nici ziarul. Primul o să mi se pară afectuos, deși puțin cam greoi. Bătrânul Sultan trebuie să fi dat colțul în lipsa mea, iar mama trebuie să se fi grăbit să ia în locul lui prima potaie care și-a făcut apariția. O să observ că-n fața televizorului a fost instalată o canapea extensibilă. Mama dormea în sufragerie sau avea un oaspete? N-o să îndrăznesc s-o întreb nimic și o să mănânc cartofii-la-tigăie-cu-un-ou-spart-deasupra-lor îndreptându-mi privirea spre videoclip. O să spun că e foarte gustos, că de mult n-am mai mâncat ceva atât de bun. Ea o să facă o mutră bizară, pe jumătate dulce, pe jumătate acră. O să-și șteargă farfuria cu pâine, un gest maniacal, pe care o să-l recunosc. Dar mâna ei n-o să meargă mai departe, de exemplu nu până la a mea.

O s-o întreb:

— Și tu, tu ce faci toată ziua?

O să-mi răspundă:

— Oi fi crezând că e ușor să găsești de lucru! Fac curat la tipii din capătul străzii, știi, ăia care au o pocitanie de fată... Până la urmă s-a măritat cu cineva din oraș, cineva bine situat, un tip normal, care i-a făcut copii. Îi aduce pe-aici din când în când.

Din toate vorbele ei n-o să aud decât „normal“ și o să-mi stea în gât întreaga semnificație a acestui cuvântel prost construit (se termină cu „mal“, locul unde se înecă ghinionistii). Doisprezece ani de-a rândul mi-am dorit să devin normal. Iar în prezent, având cale liberă, mi-am dat seama că nu sunt în stare de nimic. Nici tu slujbă, nici tu soție, nici tu tabere de vacanță pentru copii. Nu-mi mai stătea în puteri decât un singur lucru: să mă-ntorc la mama mea bătrână, măcinată de viață și de durere. Nu poți fugi de trecut. Mama mea, singura ființă din lume care încă își mai deschide ușa pentru mine, fiindcă ea știe de ce l-am omorât pe tata.

Nu știu dacă vreau să ies de la pârnaie. E în jurul meu, pretutindeni. Uși care se închid automat. Nu trebuie nici măcar să-ți scoți mâinile din buzunare. Înaintezi, clac, una glisează cu zgomot de fierătanii, o lumină roșie clipește, un alt clac în spatele tău. Apoi nimic, ca și cum te-ai fi dezintegrat trecând printr-un sas. Nimic în afară de un ecou în adâncul urechii, ploaie cu tunete, răpăit de tobe. Merg prin curte, de-a lungul zidului care stă în calea luminii și a gândurilor prea intense, încăpățânat ca un copil. Peste mai puțin de o săptămână o să fiu afară și insist să-mi imaginez un singur scenariu: întoarcerea la mama, ca și cum întreaga lume s-ar concentra în jurul celor câțiva metri pătrați în care locuiește ea. Ca și cum pe planetă n-ar exista decât o singură casă, cocioaba părgănită în care am crescut alături de frațele meu, la poalele unui deal năpădit de tufe și mărăcini, acolo unde orașul se dezintegrează.

Fără să mă las vreodată distras de altceva, m-am gândit la casa aia, la fiecare contur de-al ei, la pereții umflați de umezeală, la dalele de gresie rece, cu colțurile ciobite, la curenții de aer... Fiecare detaliu imaginat de o sută de ori, toate obiectele și toată mobila

enumerate rând pe rând, pentru ca amintirile să rămână intacte, așa cum deportații din lagărele naziste repetau la nesfârșit liste de alimente, ca să-și alunge foamea. Pe mine m-a înfometat confiscarea bruscă a locului în care mă împământenisem încă din copilărie. Aici, în pușcărie, n-am reușit nicidecum să mă obișnuiesc cu liniile verticale fără cusur, cu incrustațiile metalice din beton, cu podeaua netedă, mată, insignifiantă. O clădire modernă inaugurată chiar la sosirea mea, care ne fusese prezentată aproape ca un cadou.

Timp de doisprezece ani, am văzut bărbați, mulți bărbați, care se pricepeau foarte bine să-și mascheze disperarea. Bărbați care râdeau fără să se poată opri, puternici ca niște tauri. Numai că mersul lor era diferit, capricios, rebel. Se lăsau în jos, parcă înclieați în nisipuri mișcătoare. Atrăși în adânc, cu un răs sonor, din vârful buzelor. Bărbați dezrădăcinați, între amintirea cerului și pântecul pământului, pe care îl atingeau în fiecare zi puțin mai mult.

Locuia undeva, la țară, lângă calea ferată. Nu știam exact în ce casă. Zi de zi, intra în fundătură pe la șapte seara, pedalând din toate puterile. Părea o imagine desprinsă dintr-un film din anii '40, cu fundalul ușor încețoșat și cu o fustă înflorată înfoindu-se pe ecran. În ciuda propriei voințe, căpătasem obiceiul să mă uit cu atenție la fusta cu flori și la părul castaniu prins în coadă de cal. Mă postam la fereastra camerei mele și trăgeam ușor perdeaua la primul claxon. Ea trecea ca o umbră, aproape fără să spulbere liniștea, apoi zbură ca un înger. Începusem să-i remarc plecările și sosirile în primăvară, când zilele erau din ce în ce mai lungi, și toată vara fusesem martorul scurtului ei balet din fundătura noastră. Visam să mă urc pe portbagajul ei. S-a întâmplat în vara în care-am avut șaptesprezece ani.

Sosirea toamnei mi-a furat lumina de la ora șapte seara. Ea continua să treacă zi de zi pe lângă fereastra mea, dar nu mai puteam vedea decât o siluetă înfosită care se destrăma în strălucirea felinarelor. Mă ducea cu gândul la Scufița Roșie. Din tot ce se afla în calea ei, nimic nu-i atrăgea câtuși de puțin atenția. Și iarna a trecut.

Marianne, astăzi suntem în același punct. Adică nicăieri. Te-ai retras în cel mai tainic dintre adâncurile tale, te-ai alăturat zânelor și căpcăunilor din copilăria ta, trăiești printre ei într-o pădure deasă și înmiresmată, fără teamă și fără speranță. Ești acolo, ca o ciupercă la rădăcina unui stejar, la umbră și la adăpost. Nimic nu îți se poate întâmpla, nimic nu te poate atinge, nici măcar o rugăciune, nici măcar o făgăduială. Te așezi pe cămașa ta albă sau pe șorțul prea lung, pantofii tăi nu au șireturi. Ochii tăi nu mai au culoare, căci cerul nu se mai reflectă în ei. Mergi pe un coridor, într-o direcție sau în cealaltă, mereu până la capăt. Nu ești mai supărătoare decât o gănganie. Ești o gănganie ignorantă și docilă care-și plimbă spinarea chitinoasă ca o bătrânică. Mâinile îți sunt murdare fiindcă nu știi să le cureți, adună praful de pe peretele pe care îl mângâi din mers, și se vor zbârci înaintea feței, se vor istovi la nesfârșit, până ce vor dispărea. Știu cum erau mâinile tale, întotdeauna reci, dar catifelate. Ți le încălzeam suflând în ele.